

Nationale DenkTank oplossing: Pas Op Gelijke Kansen

Aanleiding

Ons onderwijssysteem is niet de grote gelijkmaker: het is eerder een motor voor kansenongelijkheid. Tijdens de coronacrisis hebben vooral leerlingen uit lagere sociale milieus [leerachterstanden](#) opgelopen. Bijles of huiswerkbegeleiding kan helpen voorkomen dat individuele leerlingen op achterstand komen te staan, maar juist voor mensen met een laag inkomen zijn deze twee vormen van onderwijs niet toegankelijk. [Stichting Leergeld](#) schat dat alleen al in Amsterdam er 10.000 kinderen zijn die geen toegang hebben tot aanvullend onderwijs. Dit probleem speelt in het hele land. Kinderen die de meeste ondersteuning nodig hebben, ontvangen deze ondersteuning nu niet.

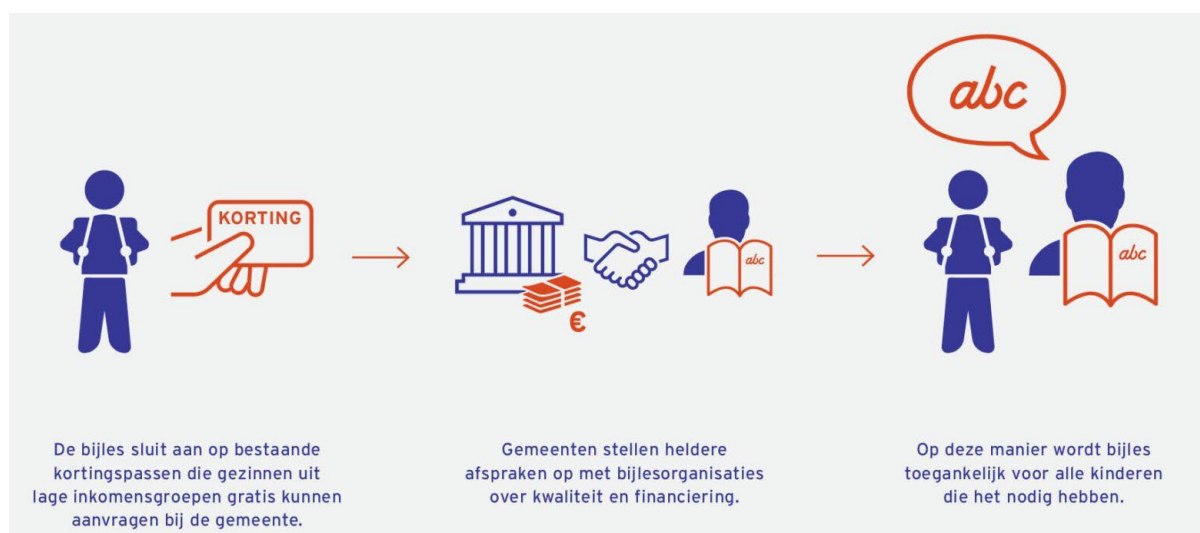
Korte toelichting idee

Het idee Pas Op Gelijke Kansen houdt in dat we huiswerkbegeleiding en bijles willen toevoegen aan de Stadspas. Voor de steden die geen stadspas hebben, kan huiswerkbegeleiding en bijles worden toegevoegd aan de meedoenregeling. Hierdoor krijgen juist de kinderen die dat het hardst nodig hebben de kans gebruik te maken van aanvullend onderwijs. Bekijk deze [video](#) voor een korte uitleg van ons idee.

Succesverhalen

In Utrecht is deze oplossing om kansenongelijkheid te bestrijden al geïmplementeerd. Bijlesorganisaties worden gekoppeld aan de U-pas (vergelijkbaar met de Stadspas in Amsterdam); men kan dan het tegoed op de U-pas gebruiken voor bijles. Daarnaast is er een pilot met [Thuisbasisonderwijs](#), die gratis bijles aanbiedt voor U-pashouders. De vraag was overweldigend: 420 aanmeldingen in 2,5 maand. De pilot is nu tijdelijk stopgezet en wordt binnenkort hervat, waarbij aan U-pashouders wordt gevraagd om een symbolische bijdrage. De symbolische bijdrage kan zorgen voor meer motivatie en toewijding, en voorkomt dat bijlessen niet worden ingezet als naschoolse kinderopvang. De afdeling Werk en Inkomen en de afdeling Onderwijs van Gemeente Utrecht organiseren de koppeling van bijlesorganisaties aan de U-pas en controleren op kwaliteit van de bijles.

Ook in Groningen is er ook een succesvol initiatief, waarbij de Stadspas wordt gekoppeld aan huiswerkbegeleiding van [VinkHuisWerk](#). Er worden op die manier 70 leerlingen per maand geholpen voor minimaal 2 uur per week. Het huiswerkinstituut werft in nauwe samenwerking met scholen kinderen die in aanmerking komen. Uit de pilot is gebleken dat de huiswerkbegeleiding niet alleen werkt bij het vergroten van kansengelijkheid, maar ook een positief effect heeft op de sociaal-emotionele ontwikkeling van ontvangers van de huiswerkbegeleiding.

De oplossing testen in de vorm van een pilot

Pas Op Gelijke Kansen: kosten & baten

Er is veel geld voor armoedebestrijding beschikbaar en dat kan de huidige ongelijke status quo doorbreken

De stadspas/meedoenregeling zou die doorbraak kunnen realiseren door de drempel te verlagen voor bijles

Dit heeft significante effecten op zowel korte als lange termijn

Om een kind 1 dagdeel (3.5 uur) per week huiswerkbegeleiding te geven, is €17.50 nodig. Dit komt neer op €840 euro per kind per jaar. Dit is gebaseerd op [VinkHuisWerk](#).

Controle op kwaliteit

Steden zouden huiverig kunnen zijn voor misbruik van het huiswerkbegeleiding en bijles systeem via de stadspas/meedoenregeling. Er zijn drie manieren waarop de kwaliteit van het aanvullend onderwijs kan worden gecontroleerd:

1. Door de gemeente: dit gebeurt momenteel in de Gemeente Utrecht. De gemeente kan bijvoorbeeld steekproefsgewijs vragenlijsten afnemen bij ouders, leraren en begeleiders. Ook kan de gemeente gebruik maken van onderwijsprofessionals (docenten) om bijlesbureaus te beoordelen, net als dat scholen elkaar beoordelen.
2. Door scholen: dit gebeurt momenteel in de Gemeente Groningen. Daar werken de scholen nauw samen met de bureaus die aanvullend onderwijs aanbieden en kunnen de scholen zelf de kwaliteitscontrole uitvoeren.
3. Door onafhankelijk onderzoek: dit gebeurt momenteel bij The Bridge Learning Interventions, waar onafhankelijk onderzoek van de UvA aan is verbonden om de resultaten te monitoren en evalueren. Hieronder gaan wij hier dieper op in.

Wetenschappelijke onderbouwing

Niet iedere vorm van bijles is even effectief. Om ervoor te zorgen dat er gebruik wordt gemaakt van een effectieve vorm van bijles of huiswerkbegeleiding, is het belangrijk om de effecten hiervan te meten. In de Nederlandse context is er nauwelijks onderzoek naar gedaan. Bowen Paulle, directeur van Stichting The Bridge Learning Interventions, geeft aan dat zogenaamde High Dosage Tutoring een zeer positief effect kan hebben op het inhalen van leerachterstanden. De eerste resultaten van een onderzoek naar High Dosage Tutoring door de Universiteit van Amsterdam blijkt dat 45 minuten bijles per dag, onder schooltijd, drie tot vier jaar leerachterstand kan inhalen.

Wanneer bijles en huiswerkbegeleiding via de gemeentelijke stadspas/meedoenregeling zou worden geïmplementeerd, bijvoorbeeld door middel van een pilot, zouden wij graag zien dat de effecten worden gemonitord en geëvalueerd. In het ideale geval wordt hier een randomized control trial onderzoek aan toegevoegd, zoals in het [JPAL-model](#).

Aandachtspunten

Er is een aantal aspecten van het aanbieden van bijles en huiswerkbegeleiding via de gemeentelijke stadspas/meedoenregeling dat bij implementatie in uw gemeente extra aandacht verdient:

1. *Toegankelijkheid van de stadspas/meedoenregeling:* niet alle kinderen die in armoede leven hebben een stadspas/meedoenbijdrage. Wij hopen en verwachten dat meer mensen de stadspas/meedoenbijdrage aanvragen wanneer er educatieve doelen aan worden gekoppeld. Daarnaast zijn er ook veel gezinnen die geen recht hebben op de stadspas/meedoenregeling, maar wel (te) weinig besteedbaar inkomen hebben om huiswerkbegeleiding of bijles aan hun kind te bieden. Een oplossing daarvoor zou kunnen zijn om te kijken naar mensen die afvalheffingskorting ontvangen of recht hebben op een sociale huurwoning en deze mensen middels vouchers ook toegang te geven tot aanvullend onderwijs.
2. *Samenwerking met scholen:* bij implementatie van de huiswerkbegeleiding en bijles via de stadspas/meedoenregeling is het belangrijk om samenwerkingen met scholen te zoeken. Er kunnen afspraken worden gemaakt met bijlesbureaus dat zij alleen kinderen met de stadspas/meedoenregeling aannemen die zijn verwezen via de school. Op die manier kun je waarborgen dat alleen kinderen worden geholpen die het echt nodig hebben. Op dit moment gebeurt dit in Groningen bij VinkHuisWerk. Deze nauwe samenwerking met scholen blijkt enorm succesvol. Scholen in andere delen van het land hebben in gesprekken aangegeven graag zouden meedoen met een pilot. Zij kunnen dan actief in hun school voorlichting geven over de stadspas/meedoenregeling en de mogelijkheden voor bijles. Wij verstrekken desgewenst contactgegevens van de geïnteresseerde scholen in uw gemeente.